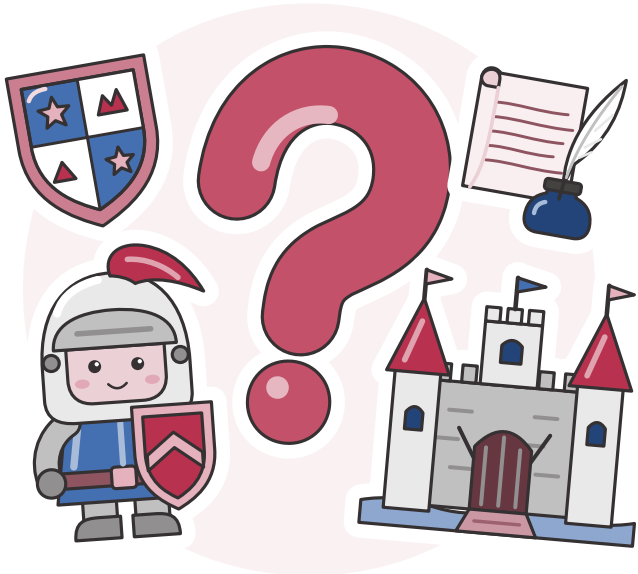
WARIES QUIZBOEKEN

De grote middeleeuwenquiz

200 vragen met uitleg, om samen te spelen

Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 200 vragen in 20 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

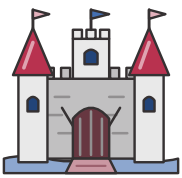
De schatvraag

De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.

Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

Zo speel je **3**

1 Duizend jaar Middeleeuwen 6
2 Van page tot ridder 8
3 Toernooien en wapens 10
4 Wonen in een kasteel 12
5 Beleg en slagvelden 15
6 Heren en horigen 17
7 Boeren op het land 19
8 Monniken en kloosters 21
9 Perkament en ganzenveer 23
10 Paus, kerk en pelgrims 25
11 Kathedralen bouwen 27
12 Stadslucht maakt vrij 29
13 Gilden en ambachten 31
14 Handel en geld 33
15 Aan tafel 35
16 Het dagelijks leven 37
17 Vikingen 39
18 De kruistochten 41
19 Ridderorden en helden 43
20 Koningen en koninginnen 45

Antwoorden en uitleg **47**
Scorebladen **67**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

1 Duizend jaar Middeleeuwen

Antwoorden en uitleg: p. 47

1 In welke taal schreven geleerden en geestelijken in West-Europa in de Middeleeuwen vooral?

- **A** Frans
- **B** Latijn
- **C** Grieks
- **D** Hebreeuws

2 Waarom heten de Middeleeuwen zo?

- **A** Ze duurden half zo lang als de oudheid
- **B** Ze zijn genoemd naar het midden van Europa
- **C** Ze vallen precies midden in onze jaartelling
- **D** Ze liggen tussen de oudheid en de renaissance

3 OPEN VRAAG

Hoe heette de koning van de Hunnen die in de vijfde eeuw met zijn leger tot in Gallië en Italië trok?

4 Welk volk plunderde in 455 de stad Rome en gaf zijn naam aan een woord voor moedwillige vernieling?

- **A** De Hunnen
- **B** De Franken
- **C** De Vandalen
- **D** De Saksen

5 Welke gebeurtenis uit 1492 noemen historici vaak als einde van de Middeleeuwen?

- **A** De eerste reis van Columbus naar Amerika
- **B** Het einde van de laatste kruistocht
- **C** De dood van de laatste ridder
- **D** De eerste gedrukte Bijbel

6 Welke Italiaanse dichter bracht in de veertiende eeuw het idee in omloop dat de eeuwen na het Romeinse Rijk een duistere tijd waren?

- **A** Dante Alighieri
- **B** Giovanni Boccaccio
- **C** Torquato Tasso
- **D** Petrarca

7 **WAAR OF NIET WAAR?**

In onze jaartelling ligt tussen 1 voor Christus en 1 na Christus nog een jaar 0.

8 **WAAR OF NIET WAAR?**

In de Middeleeuwen gebruikte men in West-Europa al de Gregoriaanse kalender.

9 Welke monnik bedacht in de zesde eeuw de jaartelling ‘na Christus’?

- **A** Dionysius Exiguus
- **B** Gregorius van Tours
- **C** Isidorus van Sevilla
- **D** Benedictus van Nursia

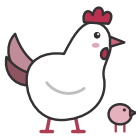
10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Willem de Veroveraar liet in 1085-1086 een groot deel van Engeland beschrijven in het Domesday Book. Hoeveel plaatsen worden daarin genoemd?

7

RONDE 7 · 10 VRAGEN

Boeren op het land

Antwoorden en uitleg: p. 53

1 Hoe heet het systeem waarbij boeren hun akkers in drie delen verdeelden en steeds één deel braak lieten liggen?

- **A** Poldersysteem
- **B** Gildestelsel
- **C** Leenstelsel
- **D** Drieslagstelsel

2 Wat gebeurde er met een akker die een jaar braak lag?

- **A** Het werd onder water gezet
- **B** Er werd turf gestoken
- **C** Er graasde vee op
- **D** Er werd hout op gekweekt

3 Waardoor konden paarden in de Middeleeuwen veel beter een ploeg of kar trekken dan daarvoor?

- **A** Door een stijf, gevoerd haam om de hals
- **B** Door een zadel met stijgbeugels
- **C** Door een juk op de nek, zoals bij ossen
- **D** Door een riem strak om de keel

RONDE 12 · 10 VRAGEN

12 Stadslucht maakt vrij

Antwoorden en uitleg: p. 58

1 WAAR OF NIET WAAR?

In middeleeuws Engeland werd een horige vrij als hij tien jaar in een stad met stadsrechten had gewoond zonder dat zijn heer hem terughaalde.

2 Het Engelse ‘curfew’, avondklok, gaat terug op het Oudfranse ‘couvre-feu’. Wat betekent dat?

- **A** Luid de klok
- **B** Sluit de poort
- **C** Ga naar bed
- **D** Dek het vuur af

3 Wat werd er in de belforten van Vlaanderen en Noord-Frankrijk vaak bewaard?

- **A** De graanvoorraad voor de winter
- **B** De oorkonden en schatten van de stad
- **C** De relieken van de stadsheilige
- **D** De paarden van de stadswacht

4 Hoe kwam de vijftienjarige Franse kroonprins Filips in 1131 om het leven?

- **A** Zijn paard struikelde over een loslopend varken
- **B** Hij verdronk bij het oversteken van een rivier
- **C** Hij werd geraakt bij een steekspel
- **D** Hij viel van de stadsmuur tijdens een feest

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

De hennin was een kegelvormige dameshoed uit de vijftiende eeuw, met een sluier aan de punt. Hoeveel centimeter hoog konden de hoogste exemplaren worden?

17

RONDE 17 · 10 VRAGEN

Vikingen

Antwoorden en uitleg: p. 63

1 **WAAR OF NIET WAAR?**

Vikingen droegen in de strijd helmen met hoorns.

2 Welk Engels klooster op een eiland voor de noordoostkust werd in 793 door Vikingen overvallen, een aanval die vaak als begin van de Vikingtijd geldt?

- **A** Glastonbury
- **B** Lindisfarne
- **C** Whitby
- **D** Canterbury

3 In welk land kwam in 930 voor het eerst het Althing bijeen, een volksvergadering in de open lucht die zichzelf het oudste parlement ter wereld noemt?

- **A** IJsland
- **B** Denemarken
- **C** Noorwegen
- **D** Zweden